

Fortid og Nutid

1998

Tidsskrift for kulturhistorie og lokalhistorie
Udgivet af Dansk Historisk Fællesråd

Fortid og Nutid 1998

Udgivet af Dansk Historisk Fællesråd, c/o Rigsarkivet, Rigsdagsgården 9, 1218 København K.

Redigeret af arkivar Margit Mogensen, museumsinspektør Lene Floris og arkivar Karl Peder Pedersen.

Redaktionsadresse: Fortid og Nutid, Rigsarkivet, Rigsdagsgården 9, 1218 København K.

© 1998 *Fortid og Nutid* og forfatterne.

Tryk Special-Trykkeriet Viborg a.s.

Udgivet med støtte fra Statens Humanistiske Forskningsråd og fra Kulturministeriets Tidsskriftstøtteudvalg.

Indhold 1998

Artikler

Inge Adriansen og Birgit Jenvold: Danske myter – fra dronning Thyre til krigen i 1864	5
Carsten Bach-Nielsen: Dogmer og dilemmaer i mellemkrigstidens kirkearkitektur: traditionalisme eller funktionalisme. I skyggen af Klint.	270
Michael Bregnsbo: Danmark 1848 – systemskifte og borgerkrig	251
Jette Holmstrøm: Kan ting tale? Om museers formidling af fortiden ved hjælp af genstande.	83
Johannes Møllgaard: Sognefogederne under den tidlige enevælde	163
Jan Pedersen: Historiens form. En sammenligning af tre versioner af Danmarks økonomiske og sociale historie ca. 1750-1810	181
Karen Arup Seip: Jordegods og gyldne kjeder	106

Debat

Frank Birkebæk, Ditlev L. Mahler og Peter Sorenus: Roskilde 1000 år	294
Karsten Kjer Michaelsen: Lidt om at læse – og tro at man gør det	50
Hanne Sanders: Om den tidlige vækkelse i Danmark og Sverige	54
Niels Peter Stilling: Lidt om at skrive historie – og tro at man gør det	139
Nils Vollertsen: Fra politisk bevægelse til dansk mindretal og slesvigsk model	219

Debatanmeldelse

Kim Furdal: På vej mod samtidshistorie – 15 lokalhistoriske årbøger anno 1997	310
---	-----

Anmeldelser

Anders Andren: Mellan ting och text (Hanne Koch)	228
Kerstin Arcadius: Museum på svenska. Länsmuseum och kulturhistorien (Helga Mohr)	73
Arkivernes informationsserie: Harry Christensen: Bygninger før i tiden. Brandforsikring og bygningshistorie; Ole Degn: De gamle købstæders hukommelse. Rådstuearkiver og deres brug; Ole Degn: Kongens told. Toldarkiver og deres brug; Steen Ousager: Tog og historie. Jernbanearkiver og deres brug og Henrik Vedel-Smith: »Til fædernelandets bedre flor«. Det kongelige danske Landhusholdningsselskab (Peter Korsgaard)	145
Ausgrabungen in Schleswig. Berichte und Studien 12: Kirche und Gräberfeld des 11.-13. Jahrhunderts unter dem Rathausmarkt von Schleswig (Lennart S. Madsen)	66
Cesare Beccaria: Om forbrydelse og straf & Voltaires Kommentar (Tyge Krogh)	236

Michael Bregnsbo: Folk skriver til kongen. Supplikkerne og deres funktion i den dansk-norske enevælde i 1700-tallet (Karl Peder Pedersen)	232
Michael Bregnsbo: Samfundsorden og statsmagt set fra prædikestolen. Udviklingen i præsternes syn på samfundsorden og statsmagt i Danmark 1750-1848, belyst ved trykte prædikener. En politisk-idéhistorisk undersøgelse (Jesper Thomassen)	322
Jan Bill, Bjørn Poulsen, Flemming Reick og Ole Ventegodt: Dansk søfarts historie 1 (Tommy P. Christensen)	231
Claus Bjørn: 1848. Borgerkrig og revolution (Jørgen Kühl)	239
Dagmar Bork: Diakonisser i dansk sygepleje (Bente Sigvaldsen)	149
Verner Bruhn (under medvirken af Hans Kelstrup): Det skæve træ. Træk af ungdomsforeningernes og gymnastikforeningernes historie efter 1945 (Henrik Gjøde Nielsen)	330
Søren Byskov: Tro, håb & legetøj. Landsbyfolk og industrieventyr i Billund 1920-1980 (Henrik Vedel-Smith)	243
Ole Crumlin-Pedersen: Viking-Age Ships and Shipbuilding in Hedeby/Haithabu and Schleswig (Lennart S. Madsen)	144
Helga Dragsted: Med Sygeplejen rundt i verden (Bente Sigvaldsen)	329
Dronningens og Øfolkets dragter (Ena Hvidberg)	325
Ole Drostrup: Den hæmmede kriger – et portræt af general von Hanneken (Peter Scharff Smith)	244
Anders Enevig: Cirkus og gøgl i Odense 1826-1844 (Susanne Lisewski Svendsen)	72
Kell Elgstrøm og Susanne Poulina Svendsen: Københavns Politigård 1924-1999 (Henrik Stevnsborg)	156
Henrik Fangel: Haderslev bys historie 1864-1920 (Ole Degn)	147
Torsten Friis: Slavekrigen i Jylland 1848. Historien om Danmarks mærkeligste krig (Hasse Neerbek)	323
Ib Gejl (red.): Århus. Byens historie 1720-1870 (Michael Hertz)	71
Erik Gøbel og Knut Sprauten: Kommenteret bibliografi til dansk-norsk historie 1536-1814 især vedrørende centraladministrationen (Henrik Horstbøll)	320
Morten Hahn-Pedersen: A.P. Møller og den danske olie (Ole Dybkjær Hounsgaard)	245
Steffen Stummann Hansen: Arkæologiens Farum. Antikvarer, Fortidsminder og Oldsager (Helga Mohr)	317
Henrik Harnow (red.): Grafiana 1997, Årbog for Danmarks Grafiske Museum /Dansk Pressemuseum (Jan Pedersen)	154
Kjeld Hjordt: »Vi havde jo lært at holde kæft... Samtaler med 30 veteraner fra modstandskampen 1940-45« (Peter Scharff Smith)	156
Birte Hjorth: Byvandring i Dragør (Jens Henrik Tiemroth)	324
Annette Hoff: Lov og Landskab. Landskabslovenes bidrag til forståelsen af landbrugs- og landskabsudviklingen i Danmark ca. 900-1250 (Benedicte Fønnesbech-Wulff)	142
Hans H. Haar: Slagtertruget. Historien om Haderslev og Omegns Slagtermesterforening (Jørgen Fink)	242
Henrik M. Jansen: Hugo Matthiessens Svendborg og Troense 1916 (Peter Blumensaadt)	325

Bent Jensen: Den lange befrielse. Bornholm besat og befriet 1945-46 (Hasse Neerbek)	157
Jacob B. Jensen (red.): Søren Knudsen: Lykkelig jeg der så det... Rejsedagbøger 1899-1903 (Margit Mogensen)	74
Niels Hørlück Jessen; Anders Myrthue, Per Grau Møller og Erland Porsmose: Landdistrikterne 1950-2050 (Kirsten Standgaard)	331
Birgitte Bøggild Johannsen, Hugo Johannsen (m.fl.): Lyngby kirke (Jens Johannsen)	68
Flemming Just, Carsten Porskrog Rasmussen og Ib Gejl: Fra køb- mandsgård til koncern. Korn- og Foderstof Kompagniet 1896-1996 (Erik Helmer Pedersen)	75
Harald Jørgensen: Foreningen af 1837 til forsømte børns frelse 1837-1985 (Ib Gejl)	148
Thomas Kappel: Roskilde Station 1847-1997. Banens byggeskik (Henrik Stissing Jensen)	155
Knud E. Korff: Ret og pligt i det 17. århundrede. Retspraksis samt økonomiske, sociale og kriminelle forhold i Åsum herred 1640-48 (Tyge Krogh)	236
Bjørn Kullmann og Steen Ousager: Brasilianske forbindelser. Dansk virke i Brasilien gennem 400 år 1-2 (Niels Peter Stilling)	151
John T. Lauridsen (red.): Det Illegale Land og Folk januar 1945 – 5. maj 1945. Med register til det illegale Land og Folk 1941-1945 (Morten Thing)	76
Kåre Lauring og Kirsten A. Jappe: Købmand, sømand og superkargo. Guide til den florissante handels København (Erik Gøbel)	323
Margit Mogensen og Niels W. Bruun (udg.): Førslevdegnens Optegnelser. Optegnelsesbog for Anders Jensen Kier 1667-1693 (Birgit Kaiser)	237
Søren Mulvad: Seem Sogn. Folk og tilskikkelser i 1000 år. Af et grænsesogns historie (Jesper Thomassen)	146
Ingvard Mølbjerg: Møller og møllere i Vendsyssel – fra middelalder til vor tid (Henrik Gjøde Nielsen)	241
Dorthe Falcon Møller: Klang på Kalk – musiksymbolik i dansk kalkmaleri (Nils Hybel)	318
Frits Nicolaisen (red.): Overgaard (Anders Sode-Pedersen)	146
Karl Nielsen: Verden set fra Vesterbølle. Laurids Axelsen Præst i Vesterbølle 1681-1717 (Anders Sode-Pedersen)	321
Johan Peter Noack: Det danske mindretal i Sydslesvig 1948-1955 1-2 (Jørgen Kühl)	158
Rikke Agnete Olsen: Riddertid og romantik (Kurt Villads Jensen)	320
Johannes Pedersen: Erindringer fra et Bondeliv (Peter Korsgaard)	151
Karl Peder Pedersen: Enevældens amtmænd. Danske amtmænds rolle og funktion i enevældens forvaltning 1660-1848 (Birgit Løgstrup) ..	234
Knud Prange (red.): Det store i det små (Søren Federspiel)	67
Henning Poulsen (udg.): Skonnerten Skibladder af Rødvig. Beretninger fra en skipper og hans familie på Stevns (Erik Gøbel)	72
Lars Rumar (red.): Helgonet i Nidaros. Olavskult och kristnande i Norden (Lars Bisgaard)	229
Ole Raakjær, Erik Lottrup, Birgitte Bech, Peter Bøllingtoft og Viggo Pedersen: Sulsted Kirke (Henrik Gjøde Nielsen)	69

Jacob Thode Ræder: Kærlighed i Kiel. Af en dansk officers efterladte papirer 1825-28 (Kim Furdal)	239
Henrik Zip Sane: Børnenes århundrede – interessen for de fremmede børn i det 20. århundredes Danmark (Ning de Coninck-Smith)	149
Bente, Peter og Alette Scavenius: Klintholm Gods. 200 år i slægten Scavenius' eje (Margit Mogensen)	240
Ellen Schrupf: Barnarbeid – plikt eller privilegium? Barnarbeid og oppvekst i to norske industrisamfunn i perioden 1850-1910 (Jeppe Tønsberg)	242
Niels Peter Stilling og Jens Johansen: Nordsjælland omkring år 1800. Akvareller af Jean Francois de Jonquières (Margit Mogensen)	326
Poul Thestrup, Steen Ousager og Hans Chr. Johansen: På sporet 1848-1997. Jernbanerne, DSB og samfundet. Bd. 1. Poul Thestrup: Dampen binder Danmarks sammen (til 1914), bd. 2. Steen Ousager: Krige og fornyelse (1914-1950) og bd. 3. Hans Chr. Johansen: Jernbanerne i bilismens skygge (1950-1997) (Niels Peter Stilling)	327
Hans Thomissøns Salmebog 1569 (Carsten Bach-Nielsen)	144
Johannes Wendt-Larsen: Et rastløst vækkende liv. Amtsprovst Peter Wilhelm Lützens virke i Lumby 1791-1844 (Hasse Neerbek)	238
Jens Vellev (red.): Braut 1. Nordiske vejhistoriske studier (Michael Hertz) .	70

Meddelelser

Birgit Løgstrup: Redaktionsskifte	3
Dansk Historisk Fællesråds repræsentantskabsmøde 18. april 1998	334
Dansk Historisk Fællesråds årsregnskab for 1997	339
Dansk Historisk Fællesråds budget for 1998	343